

Ordinul Templului

scurta trecere in revista 1118 - prezent

Ordinul international, ecumenic si militar a fost fondat in Ierusalim de catre Hugues de Payen, Geoffrey de Saint-Omer si alti sapte nobili cavaleri francezi, in cursul anului 1118. Cei noua fondatori au adoptat regulile calugaresti si s-au numit pentru prima data "Cavalerii saraci ai lui Hristos".

Regele Baldwin al II, rege al Ierusalimului intre 1118 si 1131, a lasat ca noul Ordin sa-si instaleze resedinta intr-o latura a palatului regal care se afla pe ruinele fostului Templu al lui Solomon. Aceasta a fost cauza pentru care cavalerii s-au numit Cavaleri Templieri sau pe scurt Templieri.

Conciliul de la Troyes din 1128 a adus confirmarea Ordinului de catre Papa Honorius al II-lea. Atunci au fost adoptate de catre cavaleri regulile dictate de Sfantul Bernard, primul Abate de Clairvaux si fondator al Ordinului Cistercian. Cavalerii au primit ca vesmant mantia alba, simbol al puritatii in care isi traiau viata. In 1146 Papa Eugeniu a adaugat la aceasta mantie crucea rosie cu doua brate.

Ordinul a aparat cu onoare Tara Sfanta, a eliberat in 1187 cetatea Acra unde si-au stabilit cartierul general pana in 1291 cand Marele Maestru a fost capturat temporar de musulmani. Supravietuitorii s-au retras in Cipru unde au stabilit o comanderie la Limmasol iar cartierul general l-au mutat in Manastirea Templiera din Paris.

Dupa multi ani de sacrificii pentru apararea religiei crestine si dezvoltarea civilizatiei, mai ales prin constructiile de catedrale de pe teritoriul Europei, Ordinul a devenit puternic atat din punct de vedere militar cat si financiar. Aceste lucruri au starnit invidia multora, printre care si Filip Cel Frumos, rege al Frantei. Profitand de slabiciunea Papei Clement al V-lea, regele organizeaza o punere in scena care duce la arestarea conducatorilor Templieri si a multor membri intr-o zi de vineri: 13 octombrie 1307. Cu toate insistentele Papei de a judeca el insusi pe membrii Ordinului, Filip cel Frumos reuseste sa arunce asupra Marelui Maestru Jacques de Molay si a celorlati templieri supiciunea de erezie. Prin marturii mincinoase, obtinute prin mijloace specifice vremii si Inchizitiei, se ajunge la acuzarea Ordinului si la suprimarea lui in 1312 prin Bula Papala "Vox in Excelsio". In anul 1314, pe 18 martie, Marele Maestru Jacques de Molay impreuna cu Preceptorul Normandiei sunt arsi pe rug. Martori ai acelor evenimente relateaza cum Marele Maestru, dezbracat de mantia templiera a strigat catre regele Frantei si Papa Clement ca trupul sau le poate apartine, dar sufletul apartine lui Dumnezeu, chemandu-i la judecata in fata Domnului in cursul aceluiasi an. Atat Filip cel Frumos cat si Papa Clement al V-lea au murit in conditii dubioase in cursul anului 1314.

Din acest moment, istoria si legendele nu fac decat sa confirme ca Ordinul Templier, prin doctrina si principiile pe care s-a bazat nu putea sa dispara pur si simplu. Nici nu a fost altfel. Traditia Templiera s-a perpetuat prin membrii Ordinului care au scapat de prigoana regelui Frantei si a Papei Clement al V-lea. Ordinul avea comanderii raspandite in toata Europa si nu numai. Nu toate tarile au pus in aplicare ordinul de suprimare. Multi cavaleri s-au inrolat in alte Ordine Crestine cum ar fi: Calatrava, Santiago, Alcantara, sau chiar in Ordinul Sfantului Ioan devenit mai tarziu Ordinul Cavalerilor de Malta. Ordinul Cavalerilor Teutoni, infiintat cu sprijinul nemijlocit al

Cavalerilor Templieri a perpetuat deasemenea pana in zilele noastre aceste traditii. Curente mistice sau organizatii fraternalne au preluat si au pastrat vii in ritualurile lor parte a acestor traditii templiere. Ordinul Templier a fost vremelnic suprimat, averile au fost impartite intre curtea Frantei, Papa si o mare parte a fost cedata Cavalerilor Sfantului Ioan, dar Spiritul Templier a supravietuit. Relevant in cele ce urmeaza este modul cum acest Spirit a fost perpetuat, iar in acest sens semnificative sunt doua forme de manifestare neo-templiere una masonica si una cavalerieasca. Le voi analiza pe rand pentru a oferi un cat mai exact tablou al acestor filiatii.

A) In perioada cand Ordinul Templier a atins apogeul, sub comanda acestuia si finantate de acesta, in Europa s-au construit foarte multe biserici. Planurile folosite dadeau nastere unui nou stil de arhitectura, stilul gotic, iar lacasurile de cult erau in cele mai multe randuri supradimensionate fata de nevoile comunitatilor unde erau inaltate. Mesterii constructori ai acestor catedrale locuiau in cele mai multe cazuri in incinta comanderiilor templiere si erau asimilati personalului necombatant. Cu sprijinul nemijlocit al Ordinului Templier, Papa a scutit de taxe aceste bresle de constructori. Nu este de mirare faptul ca acestia purtau o stima deosebita pentru Ordin Templier, el oferindu-le posibilitatea de a-si dovedi maiestria de constructori si obtinand pentru ei statutul de oameni liberi. Cu timpul, in sanul acestor bresle s-a conturat un mod de fratie, inspirata de la patronii lor, fratie care a luat denumirea de Fii lui Solomon. Denumirea era semnificativa, aducand aminte de modul cum si-a capatat numele Ordinul Templului cat si de Templul lui Solomon ca prim lacas inaltat cu ajutorul inspiratiei divine pentru cinstirea numelui Domnului. In momentul arestarii conducatorilor Ordinului, in 1307, dupa ce trupele conduse de Nogaret au devastat comanderiile templiere din Franta, membrii acestor bresle au salvat ceea ce s-a mai putut din Camerele Capitulare si au jurat sa pastreze vie memoria binefacatorilor lor.

Tot in acel an, 1307, o parte din membrii Ordinului Templier s-au refugiat in Scotia. In aceasta tara, posesiunile Ordinului erau foarte vaste. In 1309 la Holyrood, a avut loc o ancheta papala cu intentia de a condamna membrii Ordinului din Scotia. La aceasta ancheta au venit doar doi cavaleri: Walter de Clifton, Mare Preceptor al Scotiei si William Middleton. Ceilalti nu s-au prezentat si se presupune ca s-au alaturat lui Robert Bruce pentru a-l infrunta pe Edward al Angliei. Templierii s-au distins in batalie si in ziua de Sfantul Ioan Botezatorul in 1314 s-au repliat in noul Ordin infiintat chiar atunci – Ordinul Regal al Scotiei. Din armata scotiana se spune ca faceau parte si masoni, iar dupa batalie, Robert Bruce, incoronat rege al Scotiei sub numele de Robert I si-a rezervat siesi si succesorilor sai titlul de Mare Maestru fondand la Kilwinning Marea Loja a Ordinului Regal de Heredom. Acest nou Ordin, ale carui initieri erau bazate pe cele Templiere, a primit intre fondatori si pe cavalerii templieri scotieni. Acesti cavaleri au fost insa excomunicati de catre John Mark Larmenius, succesorul legitim al lui Jacques de Molay.

O alta legenda spune ca, dupa suprimarea Ordinului Templier, Marele Preceptor al Provinciei Auvergne, Peter d'Aumont, impreuna cu doi Comandori si cinci cavaleri au fugit in Scotia, deghizandu-se in masoni operativi. Ajungand in insula Mull s-au intalnit cu Marele Comandor George Harris si impreuna cu alti frati cavaleri s-au hotarat sa continue traditia templiera. D'Aumont a fost ales Mare Maestru intr-o zi de Sfantul Ioan 1313 si pentru a proteja Ordinul de urmarile Bulei "Vox in Excelsio" l-au redenumit cu titulatura de Masoni Liberi. In 1361, Marele Maestru a transferat cartierul general al

Ordinului la Aberdeen de unde s-a extins in Italia, Franta, Germania, Portugalia, Spania si alte tari sub deghizarea Masoneriei Libere.

Aceasta ultima legenda reprezinta de fapt un punct important al teoriei Cavalerului Ramsay, poate cel mai prolific inventator al gradelor inalte din masonerie. Mai apare insa o problema importanta si anume cum s-a impacat Masoneria Scotiana a acelor timpuri care se declara profund crestina cu ereziile de care era acuzat Ordinul Templului.

De aici a aparut o alta legenda, dar care din pacate nici aceasta nu a fost bine documentata istoric. Aceasta spune ca de fapt numai partea clericala a Ordinului Templului condusa de Peter de Boulogne a evadat din inchisoare si s-a refugiat in Scotia unde au hotarat sa transmita secretele templiere catre Fratia Masonica. In aceasata privinta iata un citat din Istoria Francmasooneriei a lui Albert Mackey: “ Nelinistea unora dintre teoreticieni de a lega institutia Templiera de Masonerie, a condus la inventarea altor fabule, in care Legenda Hiramica a gradului de Maestru este inlocuita cu altele [...] O teorie leaga martiriul lui Jacques de Molay cu aceasta legenda, presupunandu-se ca Hiram l-a inlocuit pe Molay pentru a ascunde fuziunea Templierilor cu Masoneria”. In aceeaasi lucrare Mackey concluziona ca “ Putem spune ca acesti legendisti care au cautat sa dovedeasca originea Templiera a Masoneriei prin propriile legende nu au reusit. Ei au incercat in zadar sa scrie istorie, insa nu au reusit nici macar sa structureze un roman plauzibil”.

Ca sa intelegem mai bine fenomenul nu trebuie decat sa revenim la a defini Masoneria. Masoneria este un Ordin Initiatic care prin alegorii si legende duce la perfectionarea morala a membrilor pentru ca acestia sa poata accede pe drumul cunoasterii Adevarului si gasirii Luminii. Din acest moment este foarte clar de ce in Ritul Francez apar cele trei grade: Novice, Scotian si Templier, in Ritul Scotian antic si Acceptat avem gradele 24 - Principe al Tabernacolului - care considera in filosofia sa un anumit nivel al doctrinei Templiere, 27 - Mare Comandor al Templului – care studiaza nivelele 7 si 8 templiere reevocand fondarea, dezvoltarea si distrugerea lui. Gradele 30 – Cavaler Kadosh si 32 - Principe Sublim al Secretului Regal invoca pastrarea memoriei Marelui Maestru Jacques de Molay si perpetuarea Templierismului prin Masonerie. In ritul York, cel mai inalt grad conferit de acesta este de Cavaler Templier, iar organizarea fratilor avand acest grad este asemanatoare cu cea templiera in Comanderii, Garnizoane, Mari Garnizoane. De altfel in acest grad chiar vestimentatia evoca aceasta apartenenta, masonii renuntand la sortul traditional in favoarea mantiei albe templiere.

Doctrina Templiera s-a dovedit inca de la infiintarea Ordinului un factor de progres pentru societate si a introdus elemente novatoare in istoria civilizatiei. Desemenea, prin curajul dovedit in Cruciade, Ordinul s-a dovedit vocatia de aparator al crestinismului, religie imbratisata de Europa, leaganul masoneriei moderne. Era evident ca intre legendele moralizatoare preluate de Masonerie, legenda templiera sa ocupe un loc aparte. Gradele inalte ale Riturilor de Perfectionare, adevarate universitati masonice, nu puteau ignora importanta acestui Ordin, si se poate observa dupa locul pe care il ocupa in aceasta ierarhie, deasupra gradelor de Cavaler al Rosei Crucii, Cavaler de Malta sau alte grade cavaleresti evocate si folosite in Masonerie.

B) Voi reveni la momentul vineri 13 octombrie 1307, moment in care trupele regelui Filip cel Frumos, conduse de Nogaret intra in incinta Comanderiei din Paris si-l aresteaza de Jacques de Molay impreuna cu o serie de comandanti ai Ordinului Templului.

Legenda spune ca in acea seara, dintre zidurile cetatii care adapostea Comandaria Templiera, cateva carute incarcate cu fan paraseau fortareata plecand intr-o directie necunoscuta. Este de mirare ca nimeni nu s-a gandit atunci ce transportau de fapt aceste carute. De ce trebuiau sa plece la drum pe timp de noapte, riscand sa fie pradate de talhari si, de ce transportau fan in afara cetatii cand logic era sa-l care in interiorul ei, acolo unde caii cavalerilor trebuiau hraniti ? Aceste intrebari, pe care garzile regale ar fi trebuit sa si le puna ar fi dezvaluit si misterul acelor carute. Tot legenda spune ca, aceste carute transportau de fapt adevarata comoara a Templierilor, care nu consta in banii, mosiile si bunurile obtinute de-a lungul timpului, si care oricum au fost confiscate de Rege. Adevarata comoara consta de fapt in acel "ceva" ce fusese descoperit de primii noua cavaleri fondatori ai Ordinului, in cei noua ani cat au fost adapostiti in Ierusalim, intr-o cladire amplasata pe ruinele fostului Templu al lui Solomon. Oricum, este greu de presupus ca noua cavaleri, fie ei si calugari soldati, au putut asigura singuri paza pelerinilor care veneau de la Jaffa spre Ierusalim si atunci ne punem firesc intrebarea: care era misiunea lor ?. Probabilitatea ca ceva sa fi fost ingropat acolo ar putea fi destul de mare, tinand cont ca la reconstructia Templului de catre Zerubbabel, acesta avea deja experienta devastarii primului Templu de catre armata lui Nabucodonosor. Poate intelepciunea l-a facut pe Zerubbabel sa ascunda anumite lucruri sub fundatia noii constructii, devastata si daramata la randul ei in primul secol D.C. de catre romani.

Cert este ca ceva s-a intamplat in acele timpuri si acel ceva a avut o importanta covarsitoare la dezvoltarea ulterioara a Ordinului.

In anii cat Marele Maestru Jacques de Molay si ceilalti cavaleri arestati au stat in inchisori, iar procesele impotriva lor si a Ordinului au condus la suprimarea in final a acestuia, contactele cu cei care au scapat de politia Regelui sau au evadat nu au incetat nici un moment. Unul din aceste momente a fost acela cand Jacques de Molay, parca anticipand sfarsitul care i se pregatea, a transmis catre Priorul Mark Johannes Larmenius toate prerogativele si puterile de Mare Maestru. Acesta, refugiat in Portugalia, tara care nu a dat curs masurilor ordonate impotriva templierilor, a reunit in jurul sau cativa cavaleri fideli si a pastrat cu sfintenie regulile si spiritul Ordinului cat si "comoara" de nepretuit care a marcat infiintarea lui. Sa nu uitam ca Marele Maestru era ales pe viata, poate tocmai pentru a pastra secretul acestei "comori". Larmenius, a luat masura protectiva de a redenumi Ordinul cu titulatura de "Ordinul lui Christos", pentru a-l ascunde de hartuitorii lui. In 1324, Larmenius, recunoscut in unanimitate ca Mare Maestru urmas al lui Jacques de Molay, a dat Ordinului acea "Carta a Transmiterii", document pe care si-au pus semnatura toti Marii Maestrii care au urmat, constituind dovada perpetuarii acestuia in secret, pana in anul 1705.

In luna martie a acestui an, la Conventul Templier de la Versailles, a fost ales ca Mare Maestru Filip – Duce de Orleans si Regent al Frantei. Sub autoritatea noului Mare Maestru, Ordinul a renascut oficial si-a dat la o parte valul protector impus de Larmenius si si-a reafirmat legitimitatea de continuator al Ordinului Secular Cavaleresc si Militar Templier. Ulterior Marii Maestrii care i-au succedat au fost Principii de Burbon, a supravietuit Revolutiei Franceze din 1782, urmand o perioada de prosperitate in timpul

secolului 19. In acest secol, odata cu reformarea Ordinului de catre Marele Maestru Bernard Fabre Palaprat, Ordinul a admis in randurile sale multi Cavaleri si Doamne al Templului. Intre 1818 si 1841 expansiunea Ordinului a facut sa se organizeze peste 20 de Convente in Franta si sa se organizeze Priorate in Marea Britanie, Germania, Belgia si Elvetia. Legatii ale Ordinului au fost stabilite in Suedia, Brazilia, India si la New York.

In 1940, cand Franta si Belgia au fost invadate de trupele naziste, Principele Regent al Ordinului – Emile Joseph Isaac Vandenburg care isi avea resedinta la Bruxelles, pentru a fi sigur ca Ordinul va supravietui, a transferat puterile sale catre Conte Antonio Campello Pinto de Sousa Fontes, un nobil portughez, Portugalia declarandu-se tara neutra.

Ordinul Suprem Militar al Templului din Ierusalim, denumire preluata din anul 1932, a continuat sa perpetueze traditiile templiere prin Comanderiile si Prioratele existente in Europa si America, astfel incat in zilele noastre el a reusit sa-si extinda numarul de membrii in Italia, Grecia, Polonia, Ungaria si multe alte tari, si nu in ultimul rand in Romania.

Incepand cu anul 1960, transmiterea puterii a fost facuta catre actualul Mare Maestru si Principe Regent al O.S.M.T.H. Dom Fernando Pinto Pereira de Sousa Fontes, iar cartierul general al Ordinului a ramas in Portugalia, in orasul Porto. In 1995, in Conventul de la Salzburg, a avut loc o scindare a Ordinului, prin nerecunoasterea Principelui Regent ca Mare Maestru de catre o parte din participanti, ramura nou aparuta avand ca singur amendament organizarea de alegeri pentru aceasta functie. Acest grup separatist, condus de amiralul James J. Carey isi continua activitatea mai ales pe continentul american, in paralel cu Marele Priorat al Americii de Nord.

Ordinul, separat sau nu, beneficiaza de recunastere internationala din partea tuturor statelor unde activeaza, este organism consultativ al O.N.U. si este implicat in actiuni umanitare de mare anvergura precum si de promovare a pacii.

Iata pe scurt evolutia acestui Ordin de la infiintare pana in prezent. Daca legitimitatea continuatorilor sai este sau nu contestata, acesta este un subiect mai putin important. Faptul insa ca Spiritul Ordinului a fost perpetuat pana astazi, confirma anvergura acestuia si rolul pe care si l-a asumat odata cu aparitia sa. Principiile sustinute si doctrina Ordinului Templului s-au dovedit aplicabilitatea in momente importante ale istoriei civilizatiei. Ele dovedesc amplitudinea lor si valoarea lor incontestabila chiar in momentele actuale. Secretele si “comorile” Ordinului atat de bine pastrate si ocrotite ne pot duce cu gandul la adevarata credinta, infatisata oamenilor prin alegoriile Evangheliilor si a Vechiului Testament si sustinute prin exemplul de jertfa al lui Iisus Christos pentru ca lumea sa devina mai aproape de Dumnezeu. Chiar martiriul Marelui Maestru Jacques de Molay, care a ales suprimarea sa fizica in locul incalcarii acestor principii, ne fac sa intelegem macar dimensiunea Adevarului pazit si pastrat de Ordinul Templului. Si daca numai atat se dovedeste intelegerea noastra, este suficient spre a ne inrola in armata de cavaleri care sa perpetueze pentru posteritate acest Adevar, si care sa lupte fara a-si precupeti nici un efort pentru realizarea maretelor sale obiective.